

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ДОА-2022/05/НА/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Чойбалсан хот
2022 он

Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул

Утас: 7058-4203, Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn

Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: semjidmaai@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Д.Нармандах

Утас: 7058-4207, Цахим хаяг narmandakhd@audit.gov.mn

Аудитор: Б.Оюунхэрлэн

Утас: 7058-4204, Цахим хаяг: oyunkherlenb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	3
3. Аудитын тайлан	16
3.1 Ерөнхий зүйл	16
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	16
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	16
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	17
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	17
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	18
3.8 Аудитын гол асуудал	18
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	18
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	18
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	182
4. Аудитын илрүүлэлт	13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	14

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗГ	Засгийн газар
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

1.Аудитын санал дүгнэлт

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

21000 Дорнод аймаг, Хэрлэн сум 7-р баг
ХТД -ын 11 байр, Улаанбаатар 15111-4203

2022.03.25 № 403

танай _____ -ны № _____ -т

ГУРВАНЗАГАЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Ч БАТДЭЛГЭР ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-т заасны дагуу Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

011020229

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	650,395.59	688,451.04
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	247,110.71	186,433.56
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	247,110.71	186,433.56
31210	Төгрөг	247,110.71	186,433.56
31211	Төрийн сангийн харилцах	245,337.31	186,417.85
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	1,773.40	15.71
33	АВЛАГА	160,596.26	196,651.17
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	916.19
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	36,005.50
33500	Бусад авлага	160,596.26	159,729.48
33510	Байгууллагаас авах авлага	934.89	-
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	159,661.38	159,729.48
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	242,688.62	305,366.31
35100	Түүхий эд материал	23,854.29	52,889.26
35110	Тусгай зориулалттай материал	7,599.05	21,338.11
35130	Эм боох материал	16,255.24	31,551.15
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	-	20,000.00
35400	Хангамжийн материал	138,123.20	150,803.67
35410	Бичиг хэргийн материал	11,768.33	11,725.86
35420	Аж ахуйн материал	95,707.81	97,386.20
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	-
35440	Түлш, шатах тослох материал	509.55	3,311.02
35450	Барилгын засварын материал	12,967.53	21,263.62
35460	Хүнсний материал	4,386.18	3,231.16
35470	Бусад хангамжийн материал	12,783.81	13,885.81
35600	Мал амьтад	80,711.13	81,673.38
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,156,826.50	4,781,193.40
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,156,826.50	4,781,193.40
39200	Биет хөрөнгө	3,066,257.69	4,690,990.98
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,418,499.51	3,985,417.42
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(208,183.10)	(273,063.57)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	126,754.64	134,554.64
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(73,902.78)	(92,506.21)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	366,816.62	384,022.05
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(191,193.94)	(230,162.00)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	140,410.43	151,689.73
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(76,877.72)	(88,761.69)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	343,201.87	343,201.87
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(167.91)	(197,495.54)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	-	20,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	627,191.11	852,409.86
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(248,133.41)	(307,054.95)
39217	Ном	8,739.38	8,739.38
39300	Биет бус хөрөнгө	90,568.81	90,202.42
39301	Програм хангамж	2,897.20	2,897.20
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,954.20)	(2,293.64)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	90,138.00	90,138.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(512.19)	(539.14)

3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,807,222.10	5,469,644.44
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	723.71	32.43
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	723.71	32.43
41300	Өглөг	723.71	32.43
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	691.28	-
41360	Бусад өглөг	32.43	32.43
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	32.43	32.43
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,806,498.39	5,469,612.01
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,806,498.39	5,469,612.01
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,367,688.11	1,367,688.11
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,383,703.69	3,046,817.31
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	876,862.11	1,383,684.44
51220	Тайлант үеийн үр дүн	506,841.58	1,663,132.87
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,055,106.59	1,055,106.59
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,807,222.10	5,469,644.44

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,237,065.91	3,791,148.78
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	39,060.47	91,086.59
110	Орлогын албан татвар	36,991.04	23,693.86
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	36,991.04	23,693.86
110002	Үйл ажиллагааны орлого	7,180.68	9,333.00
110003	Хөрөнгийн орлого	13,183.25	12,696.36
110008	Шүүд бус орлого	16,627.11	1,664.50
113	Хөрөнгийн албан татвар	840.00	64,777.27
113002	Бууны албан татвар	840.00	1,140.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	63,637.27
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,229.42	2,615.46
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1,229.42	911.42
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,229.42	911.42
1181	Газрын төлбөр	-	1,704.04
118101	Газрын төлбөр	-	1,704.04
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	608,038.41	1,732,888.24
120	Нийтлэг татварын бус орлого	608,038.41	1,732,888.24
120002	Хүүгийн орлого	1,376.37	-
120003	Торгуулийн орлого	2,538.27	4,315.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	12,796.38	6,735.53
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	12,196.38	6,735.53
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	600.00	-
120009	Бусад орлого	44,034.51	4,021.26
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	519,265.90	1,663,553.36

120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	28,026.98	54,263.10
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,589,967.04	1,967,173.95
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	993,558.40	999,513.80
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	993,558.40	999,513.80
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	225,592.50	272,854.32
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	217,890.00	235,110.99
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,702.50	1,737.83
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	-	36,005.50
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,359,591.96	681,866.10
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	623,865.10	-
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	87,244.36	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	560,735.10	568,700.50
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	87,747.40	113,165.60
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	11,224.17	12,939.73
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,224.17	12,939.73
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,637,891.54	2,094,149.41
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,637,891.54	2,094,149.41
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,865,433.26	2,047,414.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,048,205.74	1,205,822.67
210101	Үндсэн цалин	779,403.69	903,487.82
210102	Нэмэгдэл	195,557.16	246,951.64
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,601.81	4,041.27
210104	Урамшуулал	69,643.08	51,341.95
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	140,781.10	165,618.18
210201	Тэтгэврийн даатгал	93,319.60	114,482.14
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,615.50	14,869.23
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,223.90	9,859.18
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,032.20	2,810.98
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,589.90	23,596.66
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	87,436.69	87,154.54

Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210301	Гэрэл, цахилгаан	16,992.77	15,652.54
210302	Түлш, халаалт	64,607.62	62,758.20
210303	Цэвэр, бохир үс	-5,836.30	8,743.80
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	65,209.15	99,004.14
210401	Бичиг хэрэг	10,120.40	9,732.98
210402	Тээвэр, шатахуун	39,551.98	51,787.56
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,585.67	5,152.80
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,729.88	3,910.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,221.23	11,611.85
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	16,808.95
2105	Нормативт зардал	79,415.34	125,612.46
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	39,201.08	94,778.96
210502	Хоол, хүнс	39,064.71	30,833.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,149.55	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,455.39	18,011.36
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,382.19	1,170.52
210602	Тавилга	-	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	-
210604	Урсгал засвар	4,073.20	16,840.84
2107	Томилолт, зочны зардал	7,228.00	7,068.00
210701	Гадаад албан томилолт	-	-
210702	Дотоод албан томилолт	7,228.00	7,068.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	23,115.31	6,754.93
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,051.62	5,048.10
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,170.00	360.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	168.41	276.38
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	318.58	230.41
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33.00	154.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	300.00
210807	Газрын төлбөр	197.50	210.64
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	176.20	175.40
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	407,586.54	332,367.88
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	221,327.65	106,157.70
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,020.00	2,174.95
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	184,238.89	224,035.24
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	772,458.28	46,735.24

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	31,006.68	46,255.48
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	7,737.31	8,400.10
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	16,453.30	-
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	18,606.19
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,816.07	19,249.20
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	711,109.46	-
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	623,865.10	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	87,244.36	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	30,342.14	479.76
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	30,342.14	479.76
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	599,174.37	1,696,999.37
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	92,332.78	33,866.50
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	24,180.14	-
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	68,152.65	17,000.00
225012	Хөрөнгө оруулалтаар бэлтгэгдсэн шилжүүлэх зориулалтай хөрөнгийн зардал	-	16,866.50
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	506,841.58	1,663,132.87

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,367,688.11	1,055,106.59	876,862.11	3,299,656.80
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,367,688.11	1,055,106.59	876,862.11	3,299,656.80
9	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	506,841.58	506,841.58
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,367,688.11	1,055,106.59	1,383,703.69	3,806,498.39
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,367,688.11	1,055,106.59	1,383,703.69	3,806,498.39

12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	(19.25)	(19.25)
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,367,688.11	1,055,106.59	1,383,684.44	3,806,479.14
19	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,663,132.87	1,663,132.87
20	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,367,688.11	1,055,106.59	3,046,817.31	5,469,612.01

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,715,519.85	2,096,358.71
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	39,060.47	91,086.59
110	Орлогын албан татвар	36,991.04	23,693.86
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	36,991.04	23,693.86
110002	Үйл ажиллагааны орлого	7,180.68	9,333.00
110003	Хөрөнгийн орлого	13,183.25	12,696.36
110008	Шүүд бус орлого	16,627.11	1,664.50
113	Хөрөнгийн албан татвар	840.00	64,777.27
113002	Бууны албан татвар	840.00	1,140.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	63,637.27
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,229.42	2,615.46
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1,229.42	911.42
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,229.42	911.42
1181	Газрын төлбөр	-	1,704.04
118101	Газрын төлбөр	-	1,704.04
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	86,492.35	74,103.67
120	Нийтлэг татварын бус орлого	86,492.35	74,103.67
120002	Хүүгийн орлого	1,376.37	-
120003	Торгуулийн орлого	2,538.27	4,315.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	38,543.20	65,767.42
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	38,543.20	65,767.42
120009	Бусад орлого	44,034.51	4,021.26
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,589,967.04	1,931,168.45
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	993,558.40	999,513.80
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	993,558.40	999,513.80
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	225,592.50	236,848.82
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	218,190.00	235,110.99

Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,402.50	1,737.83
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,359,591.96	681,866.10
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	623,865.10	-
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	87,244.36	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	560,735.10	568,700.50
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	87,747.40	113,165.60
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	11,224.17	12,939.73
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	-
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,224.17	12,939.73
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,468,487.25	1,880,825.74
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,468,487.25	1,880,825.74
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,696,070.28	1,835,150.16
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,050,004.71	1,206,095.25
210101	Үндсэн цалин	786,461.06	903,368.91
210102	Нэмэгдэл	190,298.76	247,343.13
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,601.81	4,041.27
210104	Урамшуулал	69,643.08	51,341.95
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	142,423.60	165,618.18
210201	Тэтгэврийн даатгал	94,962.10	114,482.14
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,615.50	14,869.23
210203	ҮОМШО-ний даатгал	8,223.90	9,834.38
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,032.20	2,835.78
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,589.90	23,596.66
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	84,304.81	89,956.01
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,035.97	16,654.25
210302	Түлш, халаалт	61,432.54	64,557.96
210303	Цэвэр, бохир ус	5,836.30	8,743.80
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	60,198.57	63,833.08
210401	Бичиг хэрэг	9,751.60	8,682.83
210402	Тээвэр, шатахуун	33,519.89	34,628.16
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,585.67	5,108.80
210404	Ном, хэвлэл	520.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,729.88	3,970.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,091.53	11,443.29
2105	Нормативт зардал	74,878.14	121,283.44
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	29,878.20	83,430.08

Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210502	Хоол, хүнс	33,524.39	30,653.36
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	11,475.55	7,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,736.21	31,100.67
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,348.01	4,283.93
210604	Урсгал засвар	13,388.20	26,816.74
2107	Томилолт, зочны зардал	7,228.00	7,068.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,228.00	7,068.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	24,316.31	7,606.83
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,982.62	5,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,440.00	360.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	168.41	276.38
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	318.58	230.41
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33.00	154.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	300.00
210807	Газрын төлбөр	197.50	210.64
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	176.20	175.40
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	236,979.93	142,588.69
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	233,094.93	135,370.44
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,885.00	7,218.25
211	ХҮҮ	-	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	772,416.97	45,675.58
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	30,965.37	45,195.82
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	7,696.00	7,340.44
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	16,453.30	-
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	18,606.19
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,816.07	19,249.20
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	711,109.46	-
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	623,865.10	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	87,244.36	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	30,342.14	479.76
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	30,342.14	479.76
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	247,032.60	215,532.97
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	81,819.22	216,710.13
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	81,819.22	216,710.13

2200	Дотоод эх үүсвэрээр	81,819.22	216,710.13
223001	Бусад хөрөнгө	68,152.65	170,517.80
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	13,666.57	46,192.33
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(81,819.22)	(216,710.13)
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-	(59,500.00)
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	-	59,500.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	-	59,500.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	165,213.39	(60,677.15)
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	81,897.32	247,110.71
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	247,110.71	186,433.56

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,051,943.70	1,917,999.60
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,738,568.00	1,677,981.90
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,727,977.90	1,667,392.26
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,181,243.10	1,139,505.24
210101	Үндсэн цалин	908,271.10	836,778.90
210102	Нэмэгдэл	221,904.30	247,343.13
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,808.00	4,041.27
210104	Урамшуулал	45,259.70	51,341.95
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	161,160.30	157,319.14
210201	Тэтгэврийн даатгал	110,473.70	108,792.45
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,665.80	14,203.33
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,699.80	9,301.66
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,393.30	2,707.53
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,927.70	22,314.17
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	88,828.30	88,552.22
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,615.00	15,250.47
210302	Түлш, халаалт	60,703.60	64,557.96
210303	Цэвэр, бохир ус	10,509.70	8,743.80
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	69,396.60	67,478.31
210401	Бичиг хэрэг	8,496.10	8,539.27
210402	Тээвэр, шатахуун	31,366.20	31,644.52
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,983.30	5,108.80

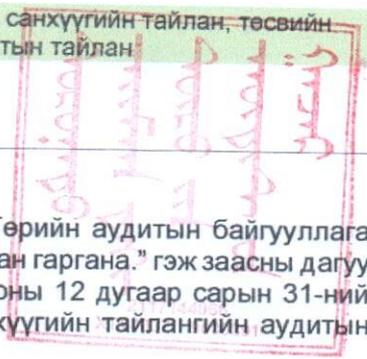
Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,970.00	3,970.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	18,581.00	18,215.72
2105	Нормативт зардал	48,688.60	47,883.57
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	14,262.30	14,261.71
210502	Хоол, хүнс	27,206.30	26,421.86
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,220.00	7,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	38,581.40	35,553.43
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	7,075.10	7,065.19
210602	Тавилга	2,000.00	2,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	122.50	-
210604	Урсгал засвар	29,383.80	26,488.24
2107	Томилолт, зочны зардал	7,750.00	6,718.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,750.00	6,718.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,945.20	7,581.43
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,900.00	5,900.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,590.00	360.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	346.10	276.38
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	267.20	230.41
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	174.00	154.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	300.00	300.00
210807	Газрын төлбөр	210.80	210.64
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	157.10	150.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	123,384.40	116,800.92
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	117,165.00	110,787.67
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,219.40	6,013.25
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	10,590.10	10,589.64
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,590.10	10,589.64
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	7,340.50	7,340.44
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,249.60	3,249.20
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	253,875.70	180,517.70
223001	Бусад хөрөнгө	253,875.70	180,517.70
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	59,500.00	59,500.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	59,500.00	59,500.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,051,943.70	1,940,627.25
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	999,513.80	999,513.80
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	999,513.80	999,513.80
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	788,416.10	863,416.10

320001	Орон нутгийн төсвөөс	675,250.50	750,250.50
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	113,165.60	113,165.60
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	14,203.70	12,939.73
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	14,203.70	12,939.73
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	249,810.10	64,757.62
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	15,600.00	64,757.62
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	234,210.10	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	99,916.43
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	77,132.06
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	492	492
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	9	9
610001	Төсвийн байгууллага	9	9
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	103	103
620001	Удирдах ажилтан	12	12
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	54	54
620003	Үйлчлэх ажилтан	29	29
620004	Гэрээт ажилтан	8	8
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	277	277
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	187	187
630001	Төрийн өмчит ЕБС	187	187
630002	Хувийн ЕБС		
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	90	90
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	90	90
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	103	103
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10
650004	СЭБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	37	37
650005	ШУ-ны салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮШУ)		
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	4	4
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	14	14
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	32	32
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6	6

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	236,848.82
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	236,848.82
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	202,192.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	66,590.01
210101	Үндсэн цалин	66,590.01
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	8,299.05
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,689.69
210202	Тэтгэмжийн даатгал	665.90
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	532.72
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	128.25
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,282.49
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,127.20
210401	Бичиг хэрэг	143.56
210402	Тээвэр, шатахуун	2,983.64
2105	Нормативт зардал	73,399.87
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	69,168.37
210502	Хоол, хүнс	4,231.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,788.73
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,788.73
2107	Томилолт, зочны зардал	350.00
210701	Гадаад албан томилолт	-
210702	Дотоод албан томилолт	350.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	44,637.77
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,432.77
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,205.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	34,656.19
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,606.19
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	18,606.19
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	16,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	50.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	50.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	236,848.82
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	236,848.82
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	235,110.99
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,737.83

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Нармандах, аудитор Б.Оюунхэрлэн нар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер И.Сэмжидмаа, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Болортуул нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 3 дугаар сарын 4-ний өдрийн 47 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн асуудлаар төрийн эрх бүхий байгууллагаас батлах төсөл, хөтөлбөрт санал өгөх, тэдгээрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Тус байгууллага нь хяналт шинжилгээ үнэлгээ дотоод аудитын нэгжгүй бөгөөд хяналтыг Санхүү төрийн сангийн хэлтэс хэрэгжүүлэн ажилладаг байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

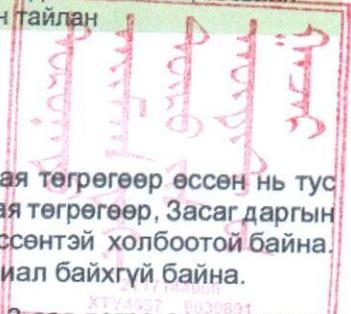
Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны нийт зардлын 2,637.9 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 39.6 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 31.6 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Бараа материал дансны үлдэгдэл 305.4 сая төгрөг болж 62.7 сая төгрөгөөр өссөн нь тус сумын эрүүл мэндийн төвийн бараа материалын үлдэгдэл 42.5 сая төгрөгөөр, Засаг даргын Тамгын газрын бараа материалын үлдэгдэл 16.3 сая төгрөгөөр өссөнтэй холбоотой байна. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд ашиглалтгүй бараа материал байхгүй байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 4,781.2 сая төгрөг болж 1,624.3 сая төгрөгөөр өссөн нь тус сумын соёлын төвийн шинэ барилгыг тайлант онд хүлээж авсантай холбоотой байна.

Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 554.1 сая төгрөгөөр буюу 17 хувиар өссөн байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 543.8 сая төгрөгөөр буюу 20.6 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан нормативт зардал, урсгал шилжүүлгийн зардал байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2,545.8 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2,545.8 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 4 хөтөлбөрийн 18 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2,051.9 сая төгрөгийн төсөв баталснаас төсвөөс 1,802.1 сая төгрөг, үйл ажиллагааны орлогоос 249.8 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр 1,940.6 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,918.0 сая төгрөг буюу 93.4 хувьтай байна.

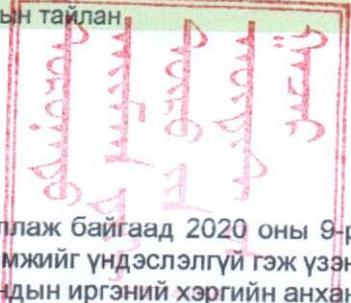
Монгол Улсын 2021 оны төсвийн тухай хуульд зааснаар 2021 онд 106.5 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 99.4 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 93.3 хувиар биелүүлсэн байна.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Засаг даргын нөөц хөрөнгө түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс 3.8 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд 15.2 сая, дээд шатны төсвийн захирагчаас 217.8 сая нийт 236.8 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс: Цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлд 74.9 сая, бараа материалын зардалд 3.1 сая, норматив зардалд 73.5 сая, эд хогшил, урсгал засварын зардалд 5.8 сая, томилолтын зардалд 0.3 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 44.6 сая төгрөг, урсгал шилжүүлэгт 34.6 сая төгрөг нийт 236.8 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тус сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн захирлаар ажиллаж байгаад 2020 оны 9-р сарын 11-нд халагдсан С.Оюунчимэг нь ажлаас халсан захирамжийг үндэслэлгүй гэж үзэн шүүхэд нэхэмжлэл гаргасан байна. Дорнод аймаг дахь Сум дундын иргэний хэргийн анхан шатны шүүхээр ажилгүй байсан хугацааны 13.9 сая төгрөгийн нөхөн олговрыг Гурванзагал сумын Засаг даргын тамгын газраас гаргуулах 138/ШШ2021/00540 дугаар шийдвэр 2021 оны 7-р сарын 26-ны өдөр гарсан байна. Тайлант хугацаанд шүүхийн шийдвэрийн дагуу ажлаас халагдсан нөхөн олговор олгоогүй байна.

Тус сумын Гурванзагал хөгжил ОНӨААТҮГ-ыг удирдлагаар хангаж, цаашид үйл ажиллагаа явуулах талаар арга хэмжээ авч ажиллах шаардлагатай байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ, үйл явдал гараагүй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 154 мэдээллээс 67 мэдээлэл хугацаа хоцроон мэдээлсэн байна. Тиймээс уг зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 2 зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан байна.

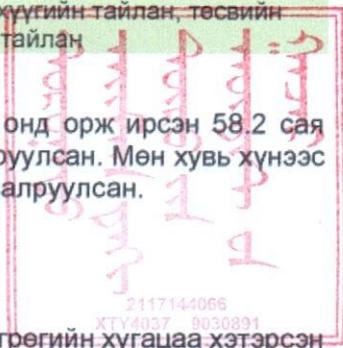
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Шүүхийн шийдвэрийн дагуу ажлаас халагдсан нөхөн олговор хэрхэн олгосныг дараагийн аудитаар авч үзье.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 136.3 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 59.5 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг залруулж, 76.8 сая төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлсэн.

4.1 Залруулсан алдаа

Түүвэрт хамрагдсан тус сумын Сум хөгжүүлэх сан нь тайлант онд орж ирсэн 58.2 сая төгрөгийн зээлийн эргэн төлөлтийг орлогоор бүртгэж авсныг залруулсан. Мөн хувь хүнээс авах авлагыг 1.3 сая төгрөгөөр дутуу тусгасныг нэгтгэл тайланд залруулсан.

4.2 Албан шаардлага

Сум хөгжүүлэх сангаас олгосон зээл, зээлийн хүүгийн 76.8 сая төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн авлагатай байна. Үүнээс 44.9 сая төгрөгийн авлага нь шүүхийн шийдвэртэй, 31.9 сая төгрөгийг барагдуулах зохион байгуулалтын ажил хийгдээгүй байна. Энэ нь Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 153 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах, хяналт тавих, журам”-ын 4.7 -д “Иргэн, хуулийн этгээд авсан зээл, зээлийн хүүг гэрээнд заасан хугацаанд сангийн дансанд буцаан төлнө”, 5.2-т “Сангийн үйл ажиллагаанд хийсэн хяналт шалгалтаар илэрсэн зөрчил, дутагдлыг сумын Засаг дарга хариуцан арилгана” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Гурванзагал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч	2	136.3	1	59.5			1	76.8		